

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. De confirmationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

S V M M A R I V M.

1. *Contra privilegia & confirmationes à Sede Apostolica emanantes, inferior iudex decernere non potest.*
2. *Neque etiam cognoscere potest de confirmatione in forma communi secundum se, sive quatenus à Sede Apostolica emanavit, an legitimè facta sit, &c.*
3. *In dubio tamen, num confirmatio data sit in forma communi vel speciali, id cognoscere & definire potest iudex inferior.*
4. *Si constat, confirmationem etiam in forma speciali vitio obreptionis laborare, contra illam pronuntiari potest etiam ab inferiore.*
5. *In dubio adversus confirmationem & rem confirmatam inferior iudex absque Sedis Apostolicæ mandato nihil decernet.*

an speciali, *gl. hic* putat, in priore parte Capituli sermonem esse de confirmatione in forma speciali.

Alii verò non clarè hoc dubium decidunt. mihi autem videtur, legenti textum manifestum fore, quòd Pontifex de utroque membro in eadem specie confirmationis loquatur, nisi dicere velimus, cum vitiosâ æquivocatione usum.

Quare cum communis sit sententia *gloss. verb. de questione. Immol. n. 2. Abb. n. 4. Alex. n. 7.* quòd in posteriore parte sermo sit de confirmatione in forma speciali; nam de ea duntaxat verè dici potest, quòd veluti liget manus inferiorum iudicum, ut de rebus à Pontifice confirmatis cognoscere non possint, multò minùs de valore confirmationis *c. Cum venissent. 12. de iudiciis.* ideo dicendum, quòd etiam in priore parte, sermo sit de confirmatione in forma speciali, seu cum causæ cognitione, sicuti *Beroius. hic. sentit. n. 28.*

Nec repugnare videtur *Abb. in primo not.* quando generatim ait: quòd confirmatio de re litigiosa ipso iure nulla sit, ideòque Iudicis processum non impediat, nisi mentio fiat litis, ita ut Superior causam ad se advocare censeatur; nam hæc doctrina vera est, tamen si pars litigans tacens de litigio impetret confirmationem cum clausula ex certa scientia, velex plenitudine potestatis. *arg. c. ult. ut lit. pendente.* præsertim cum sit communis doctrina apud Beroium & alios, quòd clausula illa non tollat vitium subreptionis.

CAPITVLVM II.

De confirmationibus.

PARAPHRASIS.

Adversus Confirmationes, quæ à Sede Apostolica prodierunt, alii inferiores Iudices iudicare non possunt, præterquam si novum mandatum accipiant, aut certum sit, eas per falsi suggestionem obreptas fuisse.

NOtand. I. Contra privilegia & confirmationes à Sede Apostolica emanantes inferior Iudex decernere non potest, *arg. cit. c. Cum venissent. de iudic.* debet autem hoc potissimum intelligi de confirmationibus in forma speciali, seu ex certa scientia: at verò contra confirmationes in forma communi Iudex inferior per accidens cognoscere ac decernere potest, quia cum ea novam concessionem non contineant, sed fundentur in re confirmata, ideo, si Iudex inferior dispositionem, quæ confirmata est, secundum se irritam esse, cognoscat, consequenter etiam, accessorie ipsam confirmationem nullius roboris esse, pronuntiabit; quia ruente principali ruit etiam accessorium. Sicuti explicat *Suar. l. 8. de legibus. c. 18. n. 2.* Veruntamen si quæstio oriatur de confirmatione in forma communi secundum se, sive quatenus à Sede Apostolica prodit, num legitimè facta sit &c. Iudex inferior cognoscere nequit teste *Innoc. in cap. Præcedente.*

Id quoque bene monet hic *Joann. Andr. in fin.* quòd Iudex inferior orto dubio, num confirmatio data sit in forma communi, an speciali, id cognoscere & definire possit,

fff f

possit, ut sciat, num sua jurisdictio super negotio confirmato, sit fundata, necne: quemadmodum Iudex à quo appellatum, cognoscere potest, num appellatio frivola sit, necne, ut sciat, num ei deferre debeat, licet ipsimet causæ appellationis se immiscere non possit.

4 Not. II. Si manifestum sit, confirmationem etiam in forma speciali vitio obreptionis laborare, contra illam pronuntiari potest etiam ab inferiore; tamen enim clausula, *ex certa scientia*, videatur excludere præsumptionem subreptionis, ea tamen præsumptio cessat, si contrarium manifestum sit. Imò verò si particulares circumstantiæ facti adsint, quas Superior probabiliter ignorasse præsumitur: vel si eas non ignorasset, tunc specificè expressurus fuisse (eò quòd vel stylus Curia, vel lex specialis talem expressionem requirat, ut in *cap. ult. ut lit. pend.*) tali casu maior est præsumptio pro subreptione, iuxta ea, quæ dixi cap. præcedente.

5 Ita tamen, ut, si res dubia sit in utramque partem adversus confirmationem & rem confirmatam, inferior Iudex absq; Sedis Apostolicæ mandato non decernat, ut in hoc cap. dicitur, & notavit *Alexand. hic n. 2.*

CAPITVLVM III.

Bonæ.

PARAPHRASIS.

Lis fuit inter Caium & Titium, quam Papa Iudicibus delegavit; ij pro Caio sententiam dixerunt, quare Titius appellavit ad Papam, sed Iudices, appellatione non obstante, sententiam executioni mandârunt, cum autem Titius quantocyùs iter arripere ad Sedem Apostolicam, literas impetraturus, pro retractatione sententiæ, Caius cum præveniens ab eadem Sede rescriptum confirmatorium promulgatæ sententiæ priùs obtinuit, in quo nullâ mentio fiebat appellationis. Quare dubitatum fuit, obtentæ num literæ à Caio præiudi-

cent literis postea à Titio impetratis, an vice versâ?

Respondit Cœlestinus III. Quòd literæ posteriores prævalere debeant primis; sin autem literis prioribus mentio facta sit appellationis, tunc non obstante, quòd in secundis literis generalis clausula erat, *nullis priùs dantis literis veritati ac iustitiæ præiudicantibus*, tunc primæ literæ vigorem habeant, donec de iniquitate sententiæ cognitum fuerit; secus autem est; si in posterioribus mentio specialis fiat, de literis confirmationis priùs impetratis.

S V M M A R I V M.

1. In impetratione rescripti posterioris, opus non est mentionem facere rescripti priùs impetrati, si illud irritum sit, aut per exceptionem elidi possit.
2. Clausula generalis addita rescripto ad iudices delegatos super causa appellationis: non obstantibus prioribus literis, si veritati aut iustitiæ præiudicet, non tollit confirmatorias lita priùs sententiæ. Quis sit germanus sensus huius Capituli alias obscuri.
3. In dubio is intellectus Canonis præferri debet, qui ad titulum pertinet, sub quo Canon est positus.

Notandi. I. In impetratione rescripti posterioris opus non est mentionem facere rescripti priùs impetrati, si illud irritum sit, aut per exceptionem elidi possit. Ita *Glossa in cap. Ex tenore. 16. verb. negotio. de rescript. Abb. num. 2.* & sumitur ex hoc capit. nam Titius impetravit literas Iudiciales super revocatione executionis sententiæ, quæ facta fuit post appellationem, nullâ mentione factâ literarum, quæ priùs à Caio obtentæ erant super confirmatione sententiæ, & tamen literæ Titij posteriores validæ iudicantur, eò quòd literæ priores subreptitiæ fuerint. qua de re videri potest *Glossa in c. Super. 20. verb. literas. de rescript.*

Ratio